

KÚRIA

Bhar.I.384/2014/4.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év április hó 29. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az életveszélyt okozó testi sértés vétsége miatt folyamatban lévő büntetőügyben a vádlott és védője által benyújtott másodfellebbezést elbírálva a Debreceni Ítéltábla Bf.II.729/2013/5. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen fellebbezésnek és a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Miskolci Törvényszék a 2013. szeptember 9. napján kihirdetett 4.B.472/2013/40. számú ítéletével a vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (7) bekezdés III. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó gondatlanságból elkövetett testi sértés vétsége miatt emelt vád alól felmentette. A sértett polgári jogi igényének érvényesítését a törvény egyéb útjára utasította. Rendelkezett a bűnjelek felől, és megállapította, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költség az állam terhére marad.

Az első fokú ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére jelentett be fellebbezést, az ítélet megalapozatlanság okából történő hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség az ügyészi fellebbezést fenntartva indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül és utasítsa új eljárásra.

A másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a 2014. január 15. napján tartott tárgyaláson meghozott Bf.II.729/2013/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés vétségében [1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (7) bekezdés]. Ezért őt hat hónapi - végrehajtásában egy évi próbaidőre felfüggesztett - fogházbüntetésre ítélte. A vádlottat

előzetes mentesítésben részesítette, és kötelezte az első-, és másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést, felmentés érdekében. A védő a másodfellebbezés indokolásában kifejtette, hogy a bíróság Be. 4. § (2) bekezdésének megsértésével állapította meg a vádlott bűnösségét, mivel kétséget kizáróan nem bizonyított tényre támaszkodott a vádlott terhére. Érvelése szerint igazságügyi szakértők a telephelyet körülvevő kerítés műszaki állapotát alkalmasnak ítélték arra, hogy a kutyák kijutását megakadályozza. Mindezt a kinológus szakértő is alátámasztotta.

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXXVIII. törvény 24/A. § szerint az ügyben az erre jogosult hatóságok a vádlott kutyáit nem minősítették egyedileg veszélyesnek, és nincs törvényi védelem a veszélyességre még fizikai sérülés okozása esetén sem.

A másodfokú bíróságnak a gondossági kötelesség elmulasztása körében kifejtett indokai megalapozatlanok. A vádlott az ítéleti tényállás szerint is ellenőrizte a támadást megelőzően a kerítés állapotát, azon folytonossági hiányt nem észlelt. Ugyanakkor a szakértők a kerítés folytonossági hiánya keletkezési körülményeit illetően nem tudtak határozottan állást foglalni, csupán valószínűsítették, hogy azt vagy a kutyák, vagy külső erő okozta. Ebből következően a felelőssége a kutyák kijutását tekintve kétséget kizáróan nem állapítható meg.

Mindezekre figyelemmel a vádlott felmentésére tett indítványt.

A Legfőbb Ügyészség BF.359/2014. számú átiratában a másodfellebbezést joghatályosnak, ugyanakkor alaptalannak ítélte. Az indítványban kifejtett álláspont szerint a törvényszék által megállapított és az ítélet tábla által helyesbített tényállás megalapozott, és a harmadfokú eljárásban irányadó. A Debreceni Ítélet tábla a vádlott hanyag gondatlanságban megnyilvánuló bűnösségére vont következtetése helytálló, a cselekmény minősítése törvényes. Ezért a másodfokú eljárásban hozott ítélet helybenhagyását indítványozta.

A Kúria a Be. 391. § (2) bekezdése alapján tartott nyilvános ülésén a vádlott és védője a felmentés érdekében bejelentett fellebbezést - az írásban indokoltakkal egyezően - fenntartotta.

A Legfőbb Ügyészség képviselője utalt arra, hogy a kutyák két hónappal korábbi támadásának azért van jelentősége, mert a vádlott erről értesült, ennek ellenére mulasztotta el a kerítés megerősítését, ami a kutyák kijutását megakadályozhatta volna.

A vádlott az utolsó szó jogán ártatlanságát hangoztatta, mert

álláspontja szerint mindent megtett azért, hogy a kutyák ne tudjanak kiszabadulni.

A Kúria, mint harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet a Be. 387. § (1) bekezdésére figyelemmel az azt megelőző első-, és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül. Megállapította, hogy az első- és a másodfokú bírósági eljárásban az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés nem történt. A másodfokú ítélet maradéktalanul megalapozott, a bűnösségre vont következtetés okszerű, a cselekmény minősítése és az alkalmazott joghátrány a büntető anyagi jog szabályaival összhangban álló, ezért a bejelentett fellebbezések alaptalanok.

Ugyanakkor észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a sértettet - azon nyilatkozata ellenére, hogy nem haragszik a vádlottra - a polgári jogi igény előterjesztése miatt érdekeltnek és egyben elfogultnak tekintette [törvényszék 17. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvének 8. oldal].

A Kúria álláspontja szerint a tanút sértetti pozíciója, illetőleg az a körülmény, hogy polgári jogi igényt terjesztett elő, önmagában sem érdekeltnek, sem elfogultnak nem minősíti. Ilyen következtetést megalapozó jelek sem a sértett egyéb nyilatkozataiból, sem egyéb megnyilvánulásaiból nem voltak megállapíthatók. Ezáltal az elsőfokú bíróság relatív eljárási szabályt sértett, ami az ügy érdemére kihatással nem volt.

Az első- és másodfokú ítéletben kifejtetteket összevetve megállapítható, hogy a vádlott büntetőjogi felelőssége felőli eltérő álláspont alapja az volt, hogy míg az elsőfokú bíróság szerint a vádlottnak azért nem kellett előre látnia a tényállásban írt esemény bekövetkezését, mert - miként azt az igazságügyi műszaki, mezőgazdasági, valamint kinológus szakértők véleménye alátámasztotta - a telep kerítése alkalmas volt a kutyák biztonságos visszatartására, szökésük megakadályozására; addig az ítélőtábla által helyesbített és a harmadfokú eljárásban irányadó tényállás szerint - a szakértőknek a kerítés minőségével kapcsolatos álláspontja csupán addig a pontig fogadható el, amíg a kutyák szét nem feszítették a kerítésfonatot és az így keletkezett nyíláson átbújva a sértettre támadtak és életveszélyes sérülést okoztak.

A Kúria e körben a másodfokon eljáró Debreceni Ítélőtábla jogi álláspontjával értett egyet, és osztotta a Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtetteket is.

Nem vonható kétségbe a másodfokú bíróság azon következtetésének helyessége, mely szerint a vádlottnak tudomása volt arról, hogy a telephely őrzésénél alkalmazott kutyák a cselekményt megelőzően a

telepről ismeretlen módon kiszabadulva már okoztak testi sérülést egy arra közlekedő személynek. Ennek ellenére elmulasztotta a kerítés olyan szintű megerősítését, hogy az alkalmas legyen a hasonló, embert érintő, testi épséget sértő támadás megakadályozására. Ezen kötelezettségek elmulasztása és a sértett sérülése közötti okozati összefüggés egyértelműen megállapítható volt.

A gondatlan bűncselekmények büntetőjogi felelősségének megállapíthatóságánál alapvetően abból kell kiindulni, hogy az elkövetőt milyen gondossági kötelesség terheli.

Az adott ügyben a vádlott, mint kutyatartó személy mulasztása és a bekövetkezett eredmény közötti összefüggés kimutatható.

Az 1978. évi IV. törvény 14. §-ának II. fordulata értelmében gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki a magatartása következményének lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet, vagy körültekintést elmulasztja (hanyag gondatlanság). Ebben az esetben a bűnösség alapja a megkívánt és elvárható „rágondolás” hiánya. A hanyag gondatlanságnak ugyanakkor nincs értelmi és érzelmi oldala. Az elkövető nem látja előre magatartásának lehetséges következményeit (hiányzik az értelmi oldal), ezért érzelmileg nem is viszonyulhat azokhoz (érzelmi oldal hiánya).

A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint a vádlott az objektíve előrelátható és elkerülhető eredményt a saját képességeihez és lehetőségeihez mérten elkerülhette volna, ha a tőle elvárható figyelmet, vagy körültekintést fejt ki.

A következmény tényleges előrelátásának hiányában a hanyag gondatlanság megállapítása kerülhet szóba. A hanyag gondatlanság körében a különös norma megszegésének tényéből rendszerint levezethető a tettes szubjektív értelemben vett gondatlansága is [EBH.2010.2206.].

Az állattartó gondoskodni köteles az állat szökésének megakadályozásáról [1998. évi XXVIII. törvény 5. § (1) bekezdés]. Az embert kutyatulajdonosként terhelő kötelezettség szempontjából jelentősége van annak is, hogy a kutya tulajdonságai milyen módon ismerhetők meg. Az ebről nem fajtája, hanem kizárólag egyedi viselkedésének következményeként ítéelkezhet a hatóság [2011. évi CLVIII. törvény 6. §-ához fűzött indokolás]. Az ebek veszélyesnek minősülnek, függetlenül attól, hogy azokat a hatóság nem minősítette veszélyesnek. A kutyák veszélyesnek minősülő egyedi viselkedésével pedig a vádlott teljes mértékben tisztában volt.

A vádlott a kutyák korábbi kiszabadulásakor tanúsított magatartása, az ekkor történt sérülés okozása folytán tisztában volt azzal, hogy újabb kijutásuk esetén hasonló eredmény bekövetkezésének veszélye reálisan fennáll. A kutyák kiszabadulásának lehetősége

megteremtette a felelősségi alapot, amely az irányadó tényállás alapján a vádlottat terhelte.

Mindezekből következik, hogy a vádlott terhére megállapított hanyag gondatlanság tekintetében a büntetőjogi felelősség megállapításának mindkét alapvető feltétele megvalósult, nevezetesen az objektív gondossági kötelesség megszegése, és a szubjektív előreláthatóság fennállása. A másodfokú bíróság okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a szubjektív előreláthatóság körében a bekövetkezett eredmény előre nem látásában a vádlottat felróható mulasztás terhelte.

A védő álláspontjával ellentétben a szakértői vélemények nem alkalmasak annak egyértelmű megállapítására, hogy a vádlott által létesített és fenntartott kerítés alkalmas volt a cselekmény megelőzésére. A nyomozás során a műszaki szakértői vélemény kihangsúlyozta, hogy az ebek agresszivitását követően maga a kerítés már nem tudta őket visszatartani, azaz ténylegesen fennállt annak a lehetősége, hogy a kutyák a kerítést kibontsák, illetve szétfeszítsék. Maga a vádlott is hivatkozott arra, hogy ha a munkálatokról szóltak volna neki, ott maradt volna a tanyán, vagy szólt volna valakinek, hogy legyen ott a kutyák miatt és figyeljen, nehogy baj legyen (nyomozati iratok 348. oldal).

Fenti terhelti nyilatkozatból egyértelműen következik, hogy tisztában volt azzal, ha senki nincs a tanyán, amikor annak környékén dolgoznak, fennáll annak a veszélye, hogy a kutyák esetleg a korábban történetekhez hasonló módon fognak viselkedni.

Végül, a védő fellebbezésében foglaltakkal szemben a **műszaki szakértőnek** az elsőfokú bírósági tárgyaláson tett nyilatkozata szerint „a kerítés műszakilag jól volt megcsinálva, azonban ezt az állati terhelést aktuálisan nem bírta” (31. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal).

A Debreceni Ítéltábla ítéletében ezért helyesen hivatkozott arra, hogy a sértett megtámadásakor a kutyák meg tudták bontani a kerítést, ami egyben azt jelenti, hogy az nem volt alkalmas arra, hogy az ebeket a telephelyről való kijutástól visszatartsa. Ily módon a vádlott gondossági kötelezettségét mulasztotta el, amibe beletartozott az emberre veszélyes ebek telepről kijutásának megakadályozása által az előre látható tapasztalati ténnyel igazolt veszélyhelyzet ismételt kialakulásának megelőzése. A vádlott ezt a tőle elvárható gondosságot elmulasztotta, akkor is, ha nem észlelte a kerítés meghibásodását, illetve, akkor is, ha olyan kerítést tartott fenn, amelyen a kutyák annak kifeszítése útján igen rövid idő alatt képesek voltak keresztül jutni.

A Kúria osztotta a másodfokú bíróság álláspontját a Btk. 2. §-a

tekintetében. A bűncselekményt az elkövetéskor hatályos törvény alapján kell elbírálni, kivéve, ha az elbíráláskor hatályos törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el.

Az ítélető tábla hibátlan indokolással mutatott rá arra, hogy az elbíráláskor hatályban lévő törvény szigorúbb rendelkezéseket tartalmaz, ezért az elkövetéskori, 1978. évi IV. törvény rendelkezései az irányadóak.

Az általa alkalmazott joghátrány arányban álló a büntetés kiszabásánál irányadó körülményekkel, amit a Kúria azzal egészített ki, hogy tovább súlyosít a maradandó fogyatékossgal járó sérülés.

A Kúria egyetértett azzal is, hogy a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítására vonatkozó első bírói rendelkezést az ítélető tábla nem változtatta meg. A sértett jogi képviselője útján rendkívül részletes polgári jogi igényt terjesztett elő, amely olyan elemeket is tartalmaz, amelyek elbírálása kizárólag a polgári bíróság hatáskörébe tartozik. Ennek büntetőeljárásban történő vizsgálata az eljárás szükségtelen elhúzódásával járna, ezért indokolt, hogy az erre vonatkozó döntés polgári peres eljárásban szülessen meg.

A Kúria mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítélető tábla másodfokú ítéletét a Be. 396. § alapján helybenhagyta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontján alapuló felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdése kizárja.

Budapest, 2014. április 29.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A Debreceni Ítélető tábla Bf.II.729/2013/5. számú ítélete a Kúria Bhar.I.384/2014/4. számú helybenhagyó végzése folytán 2014. április 29. napján jogerős és a fogházbüntetés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2014. április 29.

Dr. Csere Katalin s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bíróági tisztviselő